

Pojasnilo pravne službe v zvezi s pravico do počitka na MOM

V zvezi z opravljanjem del in nalog na MOM v obdobju od 2004 do 2005 je večje število pripadnikov vložilo tožbene zahtevke za izplačilo odškodnine iz naslova neizkoriščenih dni tedenskega počitka na MOM. Pri reševanju navedenih zahtevkov se je sodna praksa postavila na stališče, da je treba za to obdobje, torej tudi v primeru opravljanja dela in nalog na MOM, neposredno uporabiti splošne predpise (Zakon o delovnih razmerjih), ki delavcem priznavajo pravico do tedenskega počitka v trajanju najmanj 24 ur. Glede na takšno stališče sodišča smo, v izogib nadaljnjim stroškom, pristopili k sodnim in izvensodnim poravnavam, s katerimi smo s tožniki dosegli dogovor o načinu in višini izplačila odškodnine zaradi neizkoriščenih dni tedenskega počitka na MOM.

Ker je Republika Slovenija z vstopom v zvezo Nato povečala aktivnosti na MOM, splošna ureditev delovnopravnega statusa pripadnikov v času napotitev na MOM pa se je v posameznih delih izkazala za pomanjkljivo, je bil s tem namenom sprejet Zakon o službi v Slovenski vojski, ki delovni čas pri opravljanju vojaške službe v času MOM ureja drugače, kot je to določeno s splošnimi zakoni. Vsi novo prejeti zahtevki pa se nanašajo na obdobje po sprejetju Zakona o službi v Slovenski vojski. Ker se je v vmesnem obdobju pravna podlaga spremenila, menimo, da pripadniki do odškodnine zaradi neizkoriščenih dni tedenskega počitka na MOM, na način, kot je bilo določeno v predhodno rešenih sodnih sporih, niso upravičeni.

Zakon o službi v Slovenski vojski namreč v 53. členu Zakona o službi v Slovenski vojski pri opredelitvi pravice do ustreznega počitka in odmora pripadnikom na MOM upošteva naravo in zahtevnost dela na MOM. Navedeno določilo zakona tako povsem jasno določa, da je v času MOM lahko delovni čas neenakomerno razporejen, upošteva pri tem letno, mesečno, tedensko in dnevno povprečje ur delovne obveznosti, predpisano za opravljanje vojaške službe v državi. Nadalje je tudi povsem jasno določeno, da se delovni čas pripadnikov, ki so napoteni na opravljanje vojaške službe v skupna poveljstva in enote izven države odredi glede na pravila, ki veljajo za druge pripadnike takega poveljstva ali enote. Slednje je povsem razumljivo, saj si drugače ni možno zamisliti usklajenega in povezljivega ravnanja in sodelovanja v mednarodnem elementu (skupno poveljstvo, več enot, pripadniki iz različnih sodelujočih držav..). Dodatno pa je v istem navedenem določilu tudi jasno opredeljeno, da se pripadnikom na MOM zagotavlja potreben počitek glede na vrsto dela in druge razmere, kar povsem razumljivo nakazuje, da je treba pri tem upoštevati specifičnost dela na misiji ter njeno naravo in zahtevnost v smislu, da v kolikor varnostne razmere in potrebe službe na MOM pripadnikom dopuščajo ustrezen počitek in odmor, jim nadrejeni le-to seveda tudi zagotovijo. Nikjer iz zakona pa ne izhaja, da bi se počitek moral zagotavljati ravno na tedenski ravni.

V zvezi s tem naj še opozorimo, da se sodna praksa še ni opredelila o navedenem določilu Zakona o službi v Slovenski vojski. Že iz tega razloga je domnevna praksa posameznika oziroma posameznikov v sistemu, da se ostalim zaposlenim, ki so bili na MOM od avgusta 2007 dalje, zatrjuje oziroma tudi obljublja, da bodo s tožbo sigurno uspeli in da bodo odškodninsko poplačani, zavajajoče.